

VATICINIUM NAHUMI
LATINE ET FENNICE REDDITUM,
NOTISQUE ILLUSTRATUM.

CUJUS PART. III.

VENIA AMPL. FAC. PHILOS. IN IMP. ACAD. ABOENS.

PUBLICÆ CENSURÆ SUBJICIUNT

MAG. JOH. ADAMUS EDMAN,
Theol. Lic. Adj. nec non Past. Sem. Theol.

ET

ISAACUS AHLHOLM,
Stip. Arckenh. Wiburg.

In Audit. Theol. die VI Novembr. MDCCCXIX.

h. a. m. f.

ABOÆ, Typis Frenchellianis.

5. Wusret wapisewat hānen edesānså,
Ja Kukkulat sulawat;
Maa wārise hānen tāhtens
Ja Maan pūri, ynnā kaiki sen Asuwaiset.
6. Kuka on hānen angaran. Kiwaudens edeså seisowainen?
Ja kuka kārsu hānen palawan wihansa?
Hānen wihansa ulos puhke niinkuin tuli,
Ja Kalliot repewat hānen edesānså.
7. Hyvå on Herraa turwaxi hādān aikana;
Hān tundee nistå, jotka uskaldawat hāneen.
8. Åkkinäisellå Wedenpaisumisella hān hukutta maan;
Ja hānen wihollisiansa ahdista pimeys,
9. Mitå te ajattelette Herraa wästan?
Hān teke lopun;
Ei ahdistus kahdasti nouse.

D

10. Totis

o) יְדִי *novit, scivit, sæpius magis prægnante quoque o venit significatione, singularem Dei curam de suis fidelibus indigitante.*

p) Non possum quin dicam mihi primum arrisisse: *Suurella wedenpaisumisella hān hukutta nistå, jotka hāndå wästan nousevat, utpote Parallelismo membrorum convenientiorem interpretationem & antiquis versionibus haud paucis non inimicam.* Propius vero perpensa re mihi visum fuit haud absque mutata Textus Originalis lectione hunc elici posse sensum. *Voc. מָקוֹם, locus, in quo totus cardo rei heic vertitur, non quidem situm ipsius fluminis inundatione vehementer irrumpente, septa camporum di-*

10. Profecto usque ad spinas perplexi,
Ec sicut ebrii inepti sunt,
Consumetur sicut stipula arida penitus.
11. E te exiit meditans in Jehovam malum;
Consiliarius infernalis *r).*
12. Sic dixit Jehova:
Si quidem integri & multi fuistis,
Profecto evulsi eritis;
Præteriit enim.
Humiliavi te, sed non humiliabo amplius.
13. Jam frangam jugum ejus supra te,
Et vincula ejus discrumpam *s).*
14. Et statuit Jehova de te:
Non seminabitur amplius de nomine tuo.
Ex æde dei tui excindam fusile & sculpile,
Ponam id sepulcrum tuum;
Quippe vilis fuisti *t).*

CAP. II.

---

ruentis, sed ipsius urbis potius Ninives sine apposita ad
morem Orientalium denominatione, indigitare videtur.

- g)* In sensu commatis difficillimi definiendo maximopere dis-
sentient interpretes tam veteres quam recentiores. Quodsi
tamen Assyrii, ut revera sunt, subiectum reputentur ver-
siculi, quorum tanta est ex insolentia sua mentis perple-
xitas, tanta ebriæ mentis vertigo, ut usque spinas per-
plexitate & ebrios ebrietate æquent atque æque facile ad
interitum suum ruant, sat commodum eruere valemus
sensem. Imagines vero hic obvias Orientalibus esse ap-
prime adamatas testatur E. F. C. ROSEN MULLERUS ad h. L.

10. Totiesesti niinkuin orjantappurat sekaseuraisin Kaswannet,
Niinkuin juopunnet juovutetut ovat;
Niin he ulosjuuritetaan peräti, niinkuin kuiwat korret.
11. Sinusta on käynyt ulos se, joka Herraa vastaan pahaa ajattele,
Se Kawalambi Neuvonandaja.
12. Nämä sanoo Herra:
Waike te wielä rauhasa ja monda olisitte,
Kuitengin te tulette maahan hakautevi;
Mutta se meni ohitse.
Minä nöyrytin sinua, waan en tahdo enää wainvata.
13. Nytkä tahdon minä särkeä hänen ikensä sinusta.
Ja rikki rewäistä hänen siteensä.
14. Niin on Herra päättänyt sinusta;
Ei pidä siemen sinun nimestäks enää nouseman,
Sinun jumalas huonesta tahdon minä hukutta sinun
valetut ja vuolitut kuvas.
Minä tahdon tehdä ne sinulle haudari.
Sillä sinä olet huonoxi tullut.

D 2

CAP. II.

-
- r) Subiecto adhucdum eodem manente exclamat Poëta e Ninivitis Regem exstirum J hovæ, ejusque populo mala consilia initurum, Sennacheribum puta Judæorum plagam.
- s) Post tristia jam, more Orientalium, fata diraque, dulcia quævis & populo suo fausta canit vates.
- t) Oratione iterum ad Assyrios versa denunciat illis fata, quo tristiora ferre vix ac ne vix quidem valeat aliquis. In eundem scilicet contemtum, in quem inciderit Jehova apud Assyrios, inibunt illi unacum idolis suis vanis in quibus fiduciam collocarunt.

CAP. II.

1. Ecce super montes pedes læta nuntiantium, pacem
promulgantium.
Celebra, Juda! festa tua,
Persolve vota tua.
Quia non amplius superveniet te pessimus;
Totus enim excisus est u).
2. Ascendit, qui dissipat, contra te,
Custodi munimenta,
Speculare viam,
Confirmare lumbos,
Et valde corrobora virtutem v).
3. Nam restituere Jehova gloriam Jacobi, ceu gloriam
Israëlis.
Quia vastarunt eum vastatores,
Et Palmites ejus corruperunt.
4. Clypei fortium ejus rubri,
Homines bellicosi vermiculati,
In igne curruum falcatorum, die apparatus eorum x).
Et abies ejus tremunt.

5. Per

---

u) Deleto jam penitus hoste super montes Israëlis ex man-
dato Regis Hischiæ adveniunt cursores læta & prospera
nuntiantes.

v) Maxima in Vaticiniis Nahumi interpretandis inde deri-
vari facile potest difficultas, quod non tantum admodum
concisa est ejus scribendi ratio, at ipsius quoque subjecti
sic iterum iterumque obtinet repetita mutatio, ut ad Dia-
logi formam, in qua vel vices Judæorum vel Assyriorum

CAP. II.

1. Katsö, wuorilla suloissten sanansaattajitten jalat; Rauhaa
he julistawat.
Vidä sinun Juhtlapäiväss, Juda, juhlallisesti,
Mara lupauxes.
Sillä se jumalatoin ei pidä enää tuleman sinun pääilles.
Hän on kokonansa häävitetty.
2. Se nousi sinua vastan, joka hääkää.
Piirittä Linnas,
Vaarin ota teistässä ahkerasti,
Hangitse itses jalosti,
Ja wahwista woimas väkevästi.
3. Sillä Herra tuo jällen Jacobin suuren kunnian, niiinkuin
Israelingin kunnian.
Vaikka ryöstäjät ovat hänen häävittäneet,
Ja hänen Viinapiunsa orat turmellet.
4. Hänen sangarittensa kilvet ovat punaiset,
Hänen Sotawäkensä purpurasa
Hänen teräs Vaunuinsa valkesta, koska Sotaan mien-
nän.
Ja heidän keihänsa häälywät.

5. Wau-

---

sustinet Vates, propius accedere videatur. Hinc sermo-
nem denuo quantumvis Ἐιρωνεώ vides ad Assyrios con-
versum.

x) Elegans hic occurrit exercitus hostilis Assyrios debella-
turi descriptio הַר כָּב בְּאֵשׁ פְּלִדָּח, currus ejus falcati,
ignem e petris excutientes, in igne versari videntur. Ad-
modum difficile licet sit Fennis in liquidum ducere, quid

5. Per vicos insaniunt currus,
Discursitant per plateas;
Aspectus eorum, ceu lampadum,
Sicut fulgura velocissime discurrent.
6. Recordabitur fortium suorum y);
Corruent in incesu suo,
Properabunt ad murum,
Et paratur tegumentum.
7. Portæ fluviorum apertæ sunt,
Et palatum dissolvitur.
8. Sic statutum est:
Denudata abducitur,
Et ancillæ ejus, suspiria ducentes ceu columbæ,
Pulsanti pectora sua z).
9. Et Ninive, instar piscinæ aquarum,
A diebus illa,

Sed

---

currus falcati sint, utpote quibus ejusmodi belli instru-
menta nunquam innotuere; sensum tamen fennice haud
inepte ita reddere potes: **הָנֶן תְּרַשֵּׁתְךָ וְתִּשְׁתַּחֲדֹשׁ** רַכְבָּךְ בְּרוֹלָךְ Jos.
וְעַנְעָנָה יְשִׁׁיבָתְךָ לְנָדָיֶשָׁן. XVII: 16, 18. Jud. I: 19. IV: 13. ut ubique interpre-
tatur Versio fenniea antiqua rauta vel rautaiset **וְעַנְעָנָה**,
atque. 2 Maccab. XIII: 2. **וְעַנְעָנָה** rautaisilla piikeillä.

y) Hoste terribili belli apparatu instruto accidente recorda-
tur Rex Assyrius Heroum suorum, quos confestim ad
moenia tuenda seligit. Ad officia vero sibi injuncta obe-
unda properantes præ trepidatione corruunt in plateis.
Hinc describit Vates oratione, qua solet, succincta, Portas

5. Vaunut wierijåwåt fatuilla,
Kolisevat Kujilla;
He wåkhywåt niinkuin tulisoitot,
Niinkuin pitkäisen leimauyet lendåwåt he nopiaisti.
6. Hän muista wåkevitånså;
Mutta heidän pitä langeman juorufansa;
Heidän pitä riendämän muureihinsa,
Ja walmistaman warjelluxen.
7. Virtain portit oват awetut,
Ja huone hajotetan.
8. Sillä niin on määräatty,
Paljastettuna pitä hän wietämän pois,
Ja hänen Piikansa, huokain niinkuin mettiset,
Pitää lyödämän vindoinsa.
9. Ja Ninive, niinkuin Kalasammikko wettä täynä,
Vanhudesta on hän ollut.

Mutta

---

fuisse effractas, Palatium dirutum, urbem prædæ datam,
desolatam, illosque qui gloria imprimis inclauerint, in ex-
silium abductos.

2) In difficillimo hoc commate explicando quemvis fere interpretem suam fovisse sententiam videmus. Quas reconquere, cum nostrum non sit, morieamus tamtummodo oportet: sermonem haud de Regina quadam nomine נינה, vel alio quoconque, insignita, sed de Urbe Ninive, quæ non tantum ignominiose tradenda, quippe quod superiori jam indigitaverit versiculo Vates, ast in captivitatem una cum Ancillis, urbes puta minores, seu potius incolas honoratores, abducenda esset.

Sed illi fugient,

State — State.

At non respiciunt aa);

10. Diripiit argentum, diripiit aurum;
Nec finis est apparatui,
Ingens est copia de omnibus vasis desiderii bb).

11. Vacua, & evacuata & exinanita est,
Et cor liquefactum est,
Et titubatio genuum,
Et tremor in omnibus lumbis,
Et facies omnium retrahunt pulcritudinem.

12. Ubi habitaculum leonum?
Et pascuum illud catulorum?
Quo ambulabat Leo,
Leæna, quoque catulus leonis,
Et nemo perterritus.

13. Leo diripiuit pro sufficientia catulorum suorum;
Et strangulavit pro leæna sua;
Et implevit præda foramina sua,
Et lustra sua rapina.

14. Eu

aa) Vividioribus haud facile depingitur coloribus civium
urbis expugnatæ & ferocissimi hostis vi debellatae animus
delapsus, quam noster describit Ninives, antiquitus fun-
datæ & populis refertissimæ miserum in excisione sua sta-
tum. Acclamant quidem Antesignani cohortium. Gra-
dum sistite — Gradum sistite; sed nemo illorum, qui
alios olim tam violenter tractarent, retrospicit.

Mutta he pakenewat.
S-sokat — seisskat;
Waan ei kengän takansa katsese.

10. Ryöstäkät hopiata, ryöstääkät kusda,
Sillä tåså on tavarata ilman loppumata.
Kaikkiaisten kalleitten kappaleen paljous on aiwan suuri.
11. Se on tyhjettyi, paljasteeuxi ja peräti hävitettyi tullut.
Ja sydän on rauennut pois,
Ja polvet horjuvat,
Ja kaikki ländet wapisewat,
Ja kaikkein kasvot ovat kadoittaneet kauneudensa.
12. Kusa on Jalopeurain asuinsia?
Ja nuorten Jalopeurain laidun?
Jehonga Jalopeura meni,
Naaras Jalopeura, Jalopeuran penikan kanssa.
Ja ei kengän heitää pois karkottanut.
13. Jalopeura raateli kyllä penikoillensa,
Ja mursi naaras Jalopeurallensa;
Ja tämä luolansa raatelupesta,
Ja pesänsä ryöstämisestä.

E

14. Katsö

---

bb) Canendi rationem, Græcis *'AvtiQesias* nomine laudatam; qua Victor acclamans & glorians, vel vietus miserum suum statum plangens inducitur, nostro admodum placere a multis jam observatum est. Hinc commate hocce Miles vistores sese invicem ex immensa præda deripere, quæ pretiosissima & exquisitissima essent, cohortantur.

14 Ecce ego adversus te,
 Ait Jehova exercituum,
 Ardere faciam fumo currus ejus,
 Et leunculos tuos consumet gladius.
 Exterminabo e terra rapinam tuam;
 Nec audietur amplius vox nunciorum tuorum *cc).*

CAP. III.

1. Væ urbi sanguinem *dd).*
 Tota illa mendacio & dilaceratione plena est;
 Nec recedit rapina.
2. Sonus flagri,
 Et sonitus strepitus rotarum,
 Et equorum concitato cursu currentium,
 Et curruum subsilientium *ee).*
3. Eques afferens *f)*,
 Et flamma gladii & fulgor lanceæ.
 Et multitudo occisorum & copia cadaverum.
 Nec finis est stratorum corporum;
 Impingent in corpora eorum.

4. Ob

cc) Ita vexant hostes insolentes Niniven, Leonum i. e. Regum quondam aliam matrem & catulorum Leonis, i. e. Regum filiorum institutorem imperterritum & subregulorum protectorem, ut jam omnes genibus titubent & lumbis suis tremant. Nam Jehova est contra illos & vindicat sumit de subsannatoribus sui & exterminat illos cum fama ipsorum.

dd) Imaginem excisæ Ninives, quam supra delineavit Vates, crebra jam colorum mutatione in egregiam hic absolvit picturam.